A°. 1838. N°. 62

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag den 22 Mei.

Uit hoofde van den *Hemelvaartsdag* wordt er aanstaanden Donderdag geene Courant uitgegeven.

Zij is niet onpartijdig.

Zij is niet onpartijdig, zeggen sommigen van onze courant. Hebben dezen ook de bewustheid van wat zij daarmede bedoelen? De meesten zeker niet. Men beproeve het; men vrage hun: Wat meent gij daarmede? — Van de tien zullen er negen u antwoorden: Ei, er valt dan toch ook wel wat vóór het gouvernement te zeggen. — Mogelijk; waarschijnlijk zelfs. Maar wanneer heeft onze courant beloofd, dat zij dit zeggen zou? Onze grondwet veroorlooft iedereen aanmerkingen te maken op de handelingen der regering, dezelve te bestrijden, zoo hij goedvindt; maar zij veroorlooft hem zulks niet op voorwaarde, dat hij tevens zeggen zal wat er ten hare voordeele aan te voeren mogt wezen. Hiervan behoeft een oppositie-blad niet te spreken, dit is de zaak der regering; daarvoor heeft zij hare bladen. Van een ministeriëel blad zal men immers niet verwachten, dat het aantoone wat de oppositie te regt aanmerkt? Een voorbeeld: Toen wij aangewezen hadden, dat de memorie van toelichting tot het ontwerp van wet, betrekkelijk eenige geneeskundige bepalingen, onlangs door de kamers aangenomen, zeer weinig beteekende, dat de memorie van toelichting tot het ontwerp van wet betrekkelijk de spoorwegen, enz., alleronbeduidendst was, iets dat wel niet te ontkennen viel, — wie verwachtte toen, dat de *Staats-Courant* of het *Journal de la Haye* zeggen zouden: daarin heeft de *Arnhemmer* gelijk? Immers, indien dit gebeurd ware, zou iedereen allervreemdst hebben opgezien; en gedacht: nu krijgen wij morgen de tijding van een veranderd ministerie. Maar het ministerie zou niet veranderen; en gevolgelijk las men ook niet in de *Staats-Courant* noch in het *Journal de la Haye*, dat de *Arnhemsche Courant* te regt het onbeduidende der memoriën van toelichting had aangetoond. Zal men ons tegenwerpen, dat men de *Staats-Courant* en het *Journal* ook niet als onpartijdige bladen beschouwt, maar als organen van het ministerie; zoo hervatten wij; vooreerst geeft gij dus toe, dat een *ministeriëel* blad niet onpartijdig behoeft te wezen; waarom vordert gij dan dat een *oppositie*-blad (zoo toch noemt gij onze courant) het zij? — Ten tweede, erkent gij door niet te vorderen dat de ministers in hunne bladen de juistheid van de aanmerkingen der oppositie laten beamen, erkent gij dat de ministers niet behoeven aan te toonen waarin de oppositie zoo al gelijk heeft; gij vordert dus niet van het ministerie wat gij van de oppositie vordert.

Beloofde eene courant het *over* en *weder* te zullen zeggen, dan kunt gij verlangen, dat zij het doe; maar heeft zij zulks niet beloofd, wat beteekent dan uwe aanmerking van partijdigheid?

Hebt gij ook overwogen of men, zonder onverschillig te wezen, in de staatkundige praktijk onpartijdig zijn kan? Immers zoodra men in de staatkunde het eene stelsel verkiest boven het andere, is het natuurlijk, dat men dat stelsel wil doen zegevieren. Die het niet doet, mag een wijsgeerig bespiegelaar, een rustig ingezeten, een goed huisvader wezen, maar hij draagt tot de politieke bevordering zijner natie niet meer bij, dan hij, die over het voor en tegen van den oorlog gaat zitten schrijven, bijdraagt tot de verdediging van zijn land.

Het is [illegible], sommige menschen over de dagbladen te hooren spreken. Deze verleert u, dat eene courant volstrekt niets bevatten moest dan de bloote nieuwsberigten en advertentiën, en hij citeert de *opregte Haarlemsche Courant*. Moge hij geheel zijn leven lang de *Haarlemsche* en niets anders lezen, het staat hem volkomen vrij; maar wat geregtigt hem, eene courant regelen voor te schrijven, en te bepalen hoedanig een dagblad zijn moet? Omdat hij niet van politieke redenering in eene courant houdt, moet daarom eene courant, die zich aan hem niet opdringt, zich naar zijnen smaak rigten? Een ander vindt het verwaand, dat een *courantier* zich met staatkundige onderwerpen inlaat, en aan de regering of de kamer voorschrijft (zoo noemt hij het) wat zij te doen hebben. Maar waarom zou een schrijver een staatkundig onderwerp niet even goed in een dagblad mogen behandelen, als in een vlugschrift of boekdeel? Staat de keuze daaromtrent hem niet volkomen vrij, even als het den lezer volkomen vrij staat wat hij lezen wil?

De constitutionele regeringsvorm heeft het gebied der staatkunde aanmerkelijk uitgebreid. Een geheel nieuw veld is haar door denzelven geopend, dat der polemiek. Het staat iedereen vrij, er gebruik van te maken. Ja, de bedoeling was dat er gebruik van gemaakt wierd. Met welke drijfveren, — dat moet een ieder voor zich weten, het oordeel daarover komt geenen anderen toe, zelfs den regter niet; *de internis non judicat praetor*. Daden, bij de strafwet verboden, blijven strafbaar, met welke drijfveren ook zij werden verrigt; eveneens blijven geoorloofde daden geoorloofd, wat ook derzelver drijfveer zij. Indien het geoorloofd is aanmerkingen te maken op de handelwijze des bestuurs, en hetzelve te bestrijden, doet het tot de wettige geoorloofdheid der daad niets af, of men het bestuur bestrijde uit wezenlijke overtuiging dat het verderfelijk handelt, dan wel uit persoonlijken haat tegen de mannen, die het ministerie bekleeden, of ook wel uit tijdverdrijf. Indien het verboden is, de verbindende kracht der wetten te bestrijden, is degene, die het doet, strafbaar, al deed hij het met de beste bedoelingen. Omdat het onmogelijk is de drijfveren te beoordeelen, die iemand doen handelen, daarom is aan niemand het oordeel daarover toegekend.

Verkiest een dagblad de handelingen des bestuurs te bestrijden, — de regtelijke vraag is slechts: blijft het dagblad binnen de wettige grenzen? *Wat zegt het*, is de vraag, zoo wel voor het publiek, als voor den regter; niet: *waarom zou het zoo spreken?* — *Toont een dagblad aan, waarin eene regering verkeerd handelt?* Dit raakt het algemeen. *Waarom* de schrijver zulks aantoont, dit is *zijne* zaak; dit raakt *zijn* geweten.

Dagelijks hoort men babbelen van christelijken zin, door lieden, die met hunne handelwijze toonen, er niet het minste besef van te hebben. Is hun niet voorgeschreven: *oordeelt niet, opdat men u niet oordeele?* En is [illegible], op het beoordeelen der drijfveren, die iemand doen handelen? — Men bepale zich dus bij het beoordeelen der redeneringen van een dagblad, en onthoude zich van het oordeel-vellen over de drijfveren tot dezelve, vermits het oordeel daaromtrent noch den burger, noch den christen vrijstaat.

Wat beteekent nu uw gezegde: *zij is niet onpartijdig?* — Wij hebben aangetoond, dat eene courant niet onpartijdig behoeft te wezen? Wij hebben u gevraagd, of zij het in zaken als [illegible] wezen, en herinnerd dat in eenen anderen zin het oordeel daaromtrent u niet toekomt. Nu willen wij het nog eens anders opnemen. Gij noemdet ons niet onpartijdig, omdat wij niet van tijd tot tijd de regering prezen. Gij houdt dus de regering voor prijzenswaardig. Welaan, — te rekenen van de laatste opening der kamers, half October 1837, — doorloopt de verrigtingen des gouvernements, en toont er ons *iets* prijzenswaardigs in. De troonrede, waarmede de kamers werden geopend, gewaagt zij niet van onderwerpen, waarvan men sedert niets vernam? Had het ministerie den koning niet met de hoop gevleid, dat er nu eindelijk eens iets komen zou van de beloofde wijzingen in het strafwetboek, waarmede men sinds onheugelijke jaren het geduld der natie op de proef stelt? Is het, eigenlijk gezegd, geene schande, dat ons ministerie van justitie *of* niet in staat *of* onwillig is om ons een goed strafwetboek te leveren, terwijl niemand, zelfs ons gouvernement, het gebrekkige van het Nederland bij voortduring regerende *Fransche* wetboek ontkent? — Hadden wij den vlijt, de bekwaamheid of de welwillendheid van ons ministerie van justitie moeten prijzen?

Verder, de begrootingswetten; men weet, de meerderheid der kamer heeft ze aangenomen; maar men weet tevens, dat de groote meerderheid der kamer ze afkeurde. Dit ging zoo ver, dat een vertegenwoordiger openlijk in de vergadering zeide: [illegible] te zeggen valt, zoo [illegible], die er vóór stemmen. — Ook opzigtelijk de begrootingsontwerpen konden wij dus het ministerie bezwaarlijk prijzen.

Het ontwerp van wet op de ligting der nationale militie vonden wij niet in verband met de grondwet en een betreurenswaardig gevolg van het toenmaals nog met hand en tand volgehouden *status quo*. — Ook in de verlengde wet tot beteugeling van onrust en kwaadwilligheid, die wij nergens ontdekten, konden wij niets bewonderenswaardigs vinden.

De voorgestelde wijzigingen in het tarief werden vervolgens met groote meerderheid verworpen. Moesten wij toen ministeriëler zijn dan de kamer? of moesten wij het ministerie prijzen, omdat het zich niet verwaardigde een ander ontwerp aan te bieden?

Daarna kwam er plotseling eene overstrooming van wetsontwerpen; 1°. tot gecombineerde uitoefening van eenige takken der geneeskunde, waaromtrent wij de zwakheid der bijgevoegde memorie van toelichting aantoonden, en het onvolledige van het wetsontwerp; — 2°. een ontwerp van wet tot voorziening in de volle rentebetaling der nationale schuld; toen hadden wij misschien aan de regering onze hulde moeten bewijzen, [illegible] de 24 artikelen niet zes jaren vroeger had aangenomen, en [illegible] al dien tijd de geheele schuld alleen had laten betalen? [illegible] werp van wet tot voorziening in de buitengewone uitgaven [illegible] menten van marine en van oorlog; toen een lof[illegible]

het *status quo*, dat de regering *thans*, gelijk wij *toen reeds* deden, voor noodlottig houdt? — 4°. een ontwerp van wet omtrent de uitgifte van losrenten op een gedeelte der schuld ten laste der overzeesche bezittingen tot het doen van voorschotten voor openbare werken; hadden wij toen met met den heer WEERTS-alleen ministerieel moeten wezen, in weerwil van de geheele kamer en de geheele natie? Inderdaad, in geweten, wij konden, wij mogten zulks niet; wij vonden het wetsontwerp volstrekt niet prijzenswaardig, en wij hadden er ons tegen verklaard alvorens nog de kamer had gesproken.

Maar, *ecce venit stella, non praeeunte die!* daar kwam eensklaps de minister van buitenlandsche zaken, norsch als de noodwendigheid, welke hem had overwonnen, de kamer influisteren, dat de regering na allerhande ongehoorde pogingen eerst, na zestienmaandige diplomatieke rust vervolgens, eindelijk had besloten om de 24 artikelen aan te nemen.

Eilieve, toen, meent men, toen hadden wij dan toch wel wat ten voordeele der regering mogen zeggen; toen had de onpartijdigheid gevorderd... niet waar? — Inderdaad, er zou wel iets prijzenswaardigs in te zien vallen, dat de regering ons *slechts* zeven jaren in *status quo* had gelaten, en slechts zeven jaren lang afsloeg hetgeen zij thans wenschelijk acht; zij had zulks immers zeventig jaren lang kunnen voortzetten? Waarlijk dit verdient wel eenigen lof, . . . vooral indien men in aanmerking neemt, dat de regering geheel vrijwillig een einde gemaakt heeft aan haar volharden, en volstrekt niet behoefde te vreezen, dat de kamer haar de daartoe noodige middelen [illegible] ons, dit, al is het wat laat, te [illegible] ook het eenige bij mogelijkheid prijsbare, hetwelk wij van af het openen tot aan het sluiten der kamers in de handelingen van onze regering kunnen ontdekken. Indien wij ons vergissen, hetgeen zeer mogelijk is, wijte men zulks daarom nog niet aan partijdigheid, maar veeleer aan beklagenswaardige kortzigtigheid; en men lichte ons derhalve meêwarig beter in. Men toone ons nu de voortreffelijke daden van ons ministerie; wij wenschen niets liever dan het ook, des noods, ten einde het niet te verhoovaardigen, in stilte en voor ons zelven te kunnen bewonderen. Wij zijn geheel oor. Nu, ministeriëlen, komt, verwaardigt u eindelijk eens in bijzonderheden te treden; bepaalt u niet langer bij de verzekering, dat wij een prijzenswaardig ministerie bezitten, maar noemt ons wat het prijzenswaardigs heeft verrigt.

RUSLAND.

Odessa, 4 *Mei*. De vice-admiraals *Lazarew en Umanetz* zijn met twee linieschepen, twee fregatten en eene oorlogsstoomboot van hier naar Sebastopol vertrokken.

— Te Tuligoloff, in het gouvernement Tschernigoff, is de bekende Italiaansche zangeres, madame *Crescini*, na eene korte ziekte, gestorven.

DUITSCHLAND.

In een geacht Duitsch dagblad leest men het volgende artikel: »Het Belgische en Luxemburgsche vraagstuk is van het grootste gewigt. Wil België werkelijk zich aan de volvoering der verpligtingen onttrekken, welke het bij de onderteekening der 24 artikelen op zich genomen heeft, verpligtingen, zonder welke het niet eenmaal door de kabinetten van Engeland en Frankrijk als onafhankelijke staat zou zijn erkend geworden? Wil het werkelijk wagen, in zijnen overmoed jegens de inschikkelijkheid der mogendheden, [illegible] op te werpen, openbare traktaten naar luim en veranderde omstandigheden uit te leggen, en met name de integriteit van het Luxemburgsche en Limburgsche grondgebied te vorderen, op eenen toon die als eene belegering der stad Luxemburg klinkt, die naar eene vergrooting aan de zijde van Duitschland en eene trotserende uitbarsting der groote magten gelijkt? — Men weet inderdaad niet, wat men van al het belagchelijk gesnoef in de Belgische bladen, van de nieuwe vrijheidsboomen met driekleurige vlaggen te Strassen en andere plaatsen, van de demonstratiën der Belgische kamer van afgevaardigden, van het in Brussel gevormde committé van wapening en verdediging, en de daarmede in verband staande nieuwe revolutionnaire bewegingen onder het Belgische volk zeggen zal! Gelooft men dan, dat de groote mogendheden zich zullen laten hoonen, en geen middel hebben tegen de halstarrigheid, waarmede zoogenaamde Belgische patriotten voortvaren, aan de souvereiniteit van naburige staten trots te bieden? Moge België toch bedenken, dat het plan tot verdeeling van zijn grondgebied reeds eenmaal geopperd was, en het dus zeker reden genoeg heeft om de groote mogendheden te vriend te houden.

— In verscheidene streken van Duitschland heeft de wijnstok, ten gevolge der laatste koude, sterk geleden. Uit Wurzburg onder anderen schrijft men dat drie vierde gedeelten bevroren zijn.

De *Kölnische Zeitung* van den 19den dezer behelst eenen brief uit Frankfort, waarin men leest: Als er aan Hollandsche bladen uit Brussel gemeld wordt, dat het Londensche kabinet aan het Brusselsche verklaard heeft, onvoorwaardelijk te zullen aandringen op de volvoering der bepalingen van het traktaat van 15 November 1831, zoo stemt dit berigt volkomen overeen met de partikuliere tijdingen, welke wij van goederhand uit Londen ontvangen, en bevestigt tevens onze vroegere beweringen.

OOSTENRIJK.

Weenen, [illegible] *Wiener Zeitung*, beliep het getal van alle arm[illegible] het afgeloopen jaar, door openbare [illegible] werden, 62,133 personen, welke te zamen 1,352,124 gulden [illegible] C. M. aan geld ontvingen.

PRUISSEN.

In Berlijn zijn er, ten gevolge der aankomst van den koning van Hanover, reeds eenige feesten begonnen, inzonderheid troepenschouwingen gehouden. Dagelijks worden er nu andere vorsten gewacht.

Dusseldorp, 16 *Mei*. Z. Exc. de commanderende generaal van het 8ste legerkorps, vrijheer *van Borstell*, is gisteren avond op zijne inspectiereis hier aangekomen, en bij den heer regeringspresident afgestegen.

ZWITSERLAND.

Zurich, 11 *Mei*. Ten gevolge der bij Rothenthurn ontvangen wonden, zijn er drie klaauwenmannen gestorven. De landamman *Reding* van Swyz en verscheidene andere liberalen zijn gevlugt. Er worden oproepingen verspreid tot losscheuring en benoeming eener provisioneele regering. Te Lucern heeft zich het schutters-genootschap reeds georganiseerd om de klaauwenpartij te hulp te komen. Schwijtz is op dit oogenblik in volslagen regeringloosheid.

Van de Reusz, 11 *Mei*. Heden, den 11den Mei, heeft het Vorort betrekkelijk het kanton Swyz besloten: twee commissarissen, landamman *Näf* van St. Gallen en den president van het criminele hof te Lucern, den heer *v. Hertenstein*, naar Swyz te zenden, met last om den tegenwoordigen toestand van het kanton en de oorzaken der bestaande verwarring te onderzoeken. De kantons Glarus, St. Gallen, Zurich, Zug, Lucern, Uri en Unterwald zijn tot eedgenootschappelijk opzigt aangemaand.

ENGELAND.

Londen, 17 *Mei*. Heden in den vroegen uchtend kondigden al de klokken den ingezetenen den verjaardag der koningin aan. Ten een ure losten de kanonnen in het park en op den tower eene algemeene decharge. Ten twee ure begaf de koningin zich naar het paleis van St. James om de gelukwenschingen te ontvangen. H. M. was vergezeld door de hertogin *van Kent* en verschillende andere leden van hare familie. De receptiën hadden met veel ceremonieel plaats; de vreemde gezanten waren daarbij tegenwoordig, en al de ridders droegen de teekenen van hunne verschillende orden.

— Te rekenen naar de ontzettende toebereidselen zullen de kroningsfeestelijkheden allerluisterlijkst zijn; vooral moet de optogt eene ongekende pracht ontwikkelen. De stoet zal uit het paleis van Buckingham over Constitution-Hill, door Picadilly, St. Jamesstraat, Pallmall naar Westminster-Abbey trekken.

— Tegen het einde dezer maand wordt graaf *Stroganoff* uit Petersburg hier verwacht, om den keizer van Rusland bij de krooning der koningin te vertegenwoordigen. Men staat in onderhandeling wegens een ruim gebouw voor den grootvorst *Alexander*, die door prins *Lieven* en een talrijk gevolg zal worden vergezeld. De grootvorst is voornemens twee maanden hier te lande te blijven. Graaf *Stroganoff* zal gedurende zijne aanwezigheid eene soort van echt Aziatische weelde ten toon spreiden. De meubelen van zijn hotel zijn in Oosterschen stijl gefatsoeneerd. Zijn gevolg is zamengesteld uit Georgische, Cabardianische en Tartaarsche prinsen. Onder dezelve bevindt zich prins *Fermansaz*, een nakomeling van *Heraklius*, koning van Georgie, en *Devich Ghiraj*, afstammeling van den khan der Krim. De gezant zal gedurende zijn verblijf in Engeland verscheidene kostbare feesten geven.

— De prinses *van Capua* (vroeger miss *Penelope Smith*) is den 15den van eene dochter bevallen, welke de namen *Penelope Bourbon van Capua* zal bekomen.

FRANKRIJK.

Parijs, 17 *Mei*. De afgevaardigden, na in de zitting van gisteren de gevraagde gelden tot verbetering van sommige havens van het rijk te hebben toegestaan, zijn daarop overgegaan tot de discussie over de 600,000 fr. voor de buitengewone zendingen naar Londen en Milaan. Door verscheidene leden werden bedenkingen gemaakt tegen het hoog bedrag, en door den heer *Harin* een amendement voorgesteld om de som tot 400,000 fr. te verminderen; niet te min is de voordragt heden bij de geheime stemming met 174 tegen 67 stemmen doorgegaan. De kamer is daarop overgegaan tot de discussie over de afzonderlijke hoofdstukken van het budget en is begonnen met dat van de buitenlandsche zaken, waarvan reeds in deze zitting eenige artikelen werden afgedaan.

— De nestor der diplomaten en staatkundigen, de heer *de Talleyrand*, is eindelijk in den avond van gisteren tusschen 11 en 12 ure overleden. Den geheelen dag had zijn toestand de levendigste bezorgdheid ingeboezemd. Verscheidene bulletins, het een al verontrustender dan het ander, waren in den loop van den dag bij den concierge van zijn hotel neêrgelegd; het laatste in den avond luidde, dat de toestand van den prins niet verbeterd was, en heden morgen werd het berigt van zijn overlijden aan de personen medegedeeld, die zich wilden laten inschrijven. De koning, de leden der diplomatie en de voornaamste personen hadden gisteren verscheidene malen naar 's prinsen toestand laten vernemen.

De dood van den heer *de Talleyrand* wordt als eene soort' van staatkundige gebeurtenis aangemerkt. Hoewel de oude diplomaat geene openbare betrekkingen meer bekleedde, oefende hij niettemin nog een' grooten invloed uit. Hij werd door de diplomatie met zekere vrees beschouwd, dewijl men geloofde dat hij documenten in zijn bezit had, waarvan de openbaring zekere personen met schrik zoude vervullen. De heer *de Talleyrand* werd door den koning menigmaal in belangrijke zaken geraadpleegd; dikwijls werd hij in den raad van ministers geroepen. Men zeide zelfs, dat hij binnen kort nog in eene soort van congres over de zaken van Spanje zou voorzitten.

Sedert eenige dagen leed de heer *de Ta*[illegible] die aanmerkelijke vorderingen had gema[illegible] niet voor gevaarlijk hield; alhoewel dit bij [illegible] ongemak bij eenen grijsaard [illegible] heer *de Talleyrand* zou echter niet gedacht hebben [illegible] te sterven; aan zijne kwalen gewoon, meende hij nog [illegible] jaren in denzelfden toestand te kunnen voortleven. Den dag voor zijnen dood ontving hij het bezoek van den abt *Dupanloup*, maar het schijnt niet, dat deze hem overgehaald heeft om zich met de kerk te bevredigen.

Reeds terstond na het overlijden des heeren *de Talleyrand* werden er levensschetsen van dezen eens zoo vermaarden, bewonderden en ook verafschuwden diplomaat medegedeeld. Het volgende is een uittreksel zijner biographie:

Charles Maurice Talleyrand de Périgord werd in 1754 geboren; hij is dienvolgens in zijn 84ste jaar gestorven. Voor den geestelijken stand bestemd, onderscheidde de abt *de Périgord* zich weldra door zijn fijn vernuft en groote scherpzinnigheid. Naauwelijks 26 jaren oud, werd hij dan

ook reeds tot algemeen agent der geestelijkheid benoemd. Bisschop van Autun zijnde, toen de omwenteling uitbrak, werd hij door de geestelijkheid van zijn bisdom naar de vergadering van de Staten-Generaal gezonden, doch zijne lastgevers braken weldra met hem, toen zij zijne verder gaande denkbeelden ontwaarden. Hij deed in plegtgewaad dienst bij de godsdienstige ceremonie der federatie van 1790, en was een der eersten die den eed van getrouwheid aflegden aan de burgerlijke constitutie der geestelijkheid, waardoor hij door paus *Pius VI* in den ban werd gedaan.

In 1792 met eene geheime zending in Engeland belast, werd hij aldaar door den vermaarden staatsman *Pitt* zeer gunstig ontvangen; maar blootgesteld aan de aanvallen der Jacobijnsche partij, kon hij niet slagen en vertrok naar de Vereenigde Staten, waar hij zich in handelszaken inliet. Het tegen hem uitgevaardigd decreet in 1795 door de conventie vernietigd zijnde, kon hij naar Frankrijk terugkeeren. Naauwelijks twee jaren daarna was hij minister van buitenlandsche zaken, doch moest ook wederom spoedig aftreden.

Zoo geen werktuig, was hij voor het minst een der hoofdbewerkers van den 18den Brumaire. Ter belooning werd hij in den post van minister van buitenlandsche zaken hersteld, en door *Buonaparte* daarin bevestigd, toen deze eerste konsul was geworden. Hij bragt veel toe tot de traktaten van Luneville en Amiens. Op dit tijdstip ontsloeg ook paus *Pius VII* hem uit zijne geestelijke betrekking, en huwde hij eene Mme. *Grandt*, met wie hij na zijne terugkomst uit de Vereenigde Staten te Hamburg in kennis was geraakt. Op dit tijdstip ontstond zijne verdeeldheid met *Gouché*.

Toen *Buonaparte* keizer werd, benoemde hij *Talleyrand* tot groot-kamerheer van het keizerrijk, later schonk hij hem het prinsdom Benevent, hem steeds aan het bestuur van de buitenlandsche zaken latende.

In 1807 werd hij tot de waardigheid van vice-groot-kiezer benoemd en in de buitenlandsche zaken door den heer *Champagny* vervangen.

Talleyrand verzette zich sterk tegen de ontwerpen van *Napoleon* nopens Spanje; de eerste tegenspoeden door de Franschen daar geleden verbitterden den keizer nog meer en waren oorzaak van *Talleyrands* ongenade. Van de zaken en uit den keizerlijken raad verwijderd, werd hij als het ware onder toezigt geplaatst. Hij bekommerde zich echter daarover weinig en wachtte met geduld den tijd af; eene eigenschap die hij in de hoogste mate bezat en die wel een der middelen is geweest waardoor hij in alles zoo wel slaagde. In 1814 ziet men hem dan ook op eens optreden als president van het provisioneel gouvernement, en Frankrijk besturen tot op de komst van den graaf *van Artois*. Op dit tijdstip oefende hij op de vreemde souvereinen en inzonderheid op keizer *Alexander*, die in *Talleyrands* hotel zijn intrek had genomen, een invloed uit welke geheel Frankrijk ondervond. Den 12den Mei 1814 benoemde *Lodewijk XVIII* hem tot pair van Frankrijk en minister van buitenlandsche zaken; den 4den Mei van hetzelfde jaar ging hij Frankrijk op het Weener-Congres vertegenwoordigen.

Gedurende honderd dagen bleef hij doof voor al de aanbiedingen van den keizer, die toen, maar te laat, den grooten invloed en het staatkundig gewigt van den heer *de Talleyrand* inzag.

Met *Lodewijk XVIII* in Frankrijk teruggekeerd, aanvaardde hij wederom zijne betrekking van minister en werd bovendien president van den raad; drie maanden later gaf hij zijne demissie, willende zijne hand niet mede teekenen onder een traktaat, waarvan de bepalingen hem onteerend en verderfelijk voor Frankrijk toeschenen. — Tot groot-kamerheer benoemd, bleef hij aan het hof verschijnen, maar was hij van de staatszaken verwijderd.

In de kamer der pairs bleef hij intusschen gedurende al den tijd van de restauratie tot de oppositie behooren; bij beklom weinig de tribune, maar oefende op zijne ambtgenooten een' grooten invloed uit.

Als een koel opmerker der gebeurtenissen, bleef *de Talleyrand* met bedaardheid de gevolgen van de komst aan het bestuur van den heer *de Polignac* afwachten; hij had zijne maatregelen er naar genomen en de uitbarsting van den 29sten Julij vond hem geheel bereid om weder in het bestuur van de zaken te treden.

Tot ambassadeur te Londen terstond na de drie julijdagen benoemd, had hij reeds vooraf zijne maatregelen genomen om door het ministerie *Wellington*, waarvan hij den val voorzag, wel ontvangen te worden.

Parijs, 18 *Mei*. Men vertelt, dat de prins, zijn einde voelende naderen, orde op zijne zaken had willen stellen. Hij bezat een groot aantal geheimen van het hoogste gewigt. Zoo men zegt, zoude hij dezelven in handen van den koning hebben gesteld. Daar men echter nog vreest, dat er zich bij den prins nog andere gewigtige papieren bevinden, gelooft men dat dezelve zullen verzegeld worden.

Men weet, dat de prins eenen brief van herroeping geschreven had, voor het aandeel, hetwelk hij, op den dag der federatie, aan de constitutionnele mis van het marsveld had genomen. Hij heeft dezen brief aan den paus en een afschrift daarvan aan den aartsbisschop van Parijs gerigt, doch hij heeft eerst des morgens van zijnen laatsten levensdag dien brief onderteekend, ofschoon hij sedert maanden gereed had gelegen. Men zegt, dat hij in dezen brief een toon van waardigheid bewaart, die den schijn van zwakheid wegneemt, aan welke men eene dergelijke handeling zoude kunnen toeschrijven. Zonderling is het, dat mijnheer de aartsbisschop van Parijs, die, een jaar geleden, gepoogd had bij den prins toegang te verwerven, thans niet is geroepen geworden.

Onder de personen die, op het oogenblik van 's prinsen overlijden, daarbij tegenwoordig waren, noemt men de heeren *de Barante*, *Sebastiani*, mevrouw *de Dino*, en eene menigte vreemdelingen van aanzien. De prins had bevolen alle personaadjen tot hem binnen te laten, die naar zijnen toestand zouden komen vernemen.

De graaf *Molé* is op het hotel St. Florentin aangekomen, een oogenblik nadat de prins was ontslapen. De heer *Molé* heeft nog eenmaal de gelaatstrekken van den ouden diplomaat willen aanschouwen, en men verhaalt, dat hij eerbiedig zijne doode hand heeft gekust.

Heden maakt men met de balseming van 's prinsen lijk een begin: het zal binnen eenige dagen naar het landgoed van Valençay vervoerd en aldaar begraven worden.

— Uit Estella wordt van den 8sten Mei het onderstaande geschreven:

Ten gevolge der insubordinatie van eenige kompagniën van het 5de Navarresche bataljon heeft don *Carlos* gisteren zijne ministers bijeengeroepen, waarbij ook de junta en de generaals zich gevoegd hadden, ten einde geschikte middelen te beramen tot het voorkomen van noodlottige gevolgen, welke uit manifestatien, gelijk aan die der bovengenoemde kompagnien, konden voortspruiten. Men kwam tot het besluit om alles in het werk te stellen, ten einde eene maand soldij aan de soldaten uit te betalen, met belofte van verdere voldoening uit de gelden, die verwacht werden. In die vergadering werd de junta beschuldigd gelden tot verkeerde einden te hebben aangewend, en werden de leden voorloopig in arrest genomen. Eene door don *Carlos* onderteekende proclamatie, die onder het leger en de bevolkingen zonde worden verspreid, werd te gemoet gezien. Overal vertoonen zich kenteekenen van wanorde.

Van de Navarresche grenzen wordt dato 13 Mei het navolgende gemeld:

Na de onlusten van den 8sten hebben te Estella nieuwe plaats gehad, waarvan de bijzonderheden nog niet zijn bekend. De rijtuigen van don *Carlos* zijn in den brand gestoken. De leden der junta waren gelukkiglijk niet tegenwoordig; sommige hadden reeds de vlugt genomen; andere, zegt men, zijn gearresteerd of op Fransch grondgebied aangekomen. Don *Carlos* is uit Estella naar Villafranca vertrokken. Men verzekert dat de geïnsurgeerde bataljons den weg naar Tolosa hebben ingeslagen. Men spreekt ook van eene andere even ernstige beweging, welke te Guernica moet zijn voorgevallen. De pretendent moet wederom eene nederlaag hebben ondervonden en ten gevolge van verregaande onlusten een nieuwe afval hebben plaats gehad. Hij wordt gezegd uit Estella naar Onate vertrokken te zijn.

NEDERLANDEN.

's Gravenhage, 19 *Mei*. Heden morgen is uit deze residentie vertrokken de heer *Hochschild*, envoyé-extraordinaris en minister plenipotentiaris van Zweden en Noorwegen aan het Nederlandsche hof, zich met verlof voor eenigen tijd derwaarts begevende.

— Met genoegen heeft men heden opgemerkt, dat de werkzaamheden, tot herstelling der aan het huis ten Bosch veroorzaakte schade, met ijver worden voortgezet, en dat men zich vleijen mag, dat er weldra, uiterlijk, van den brand, die het gebouw geteisterd heeft, niets te bespeuren zal zijn.

— Men verneemt, dat Z. M. het verzoek van *J. A. Holtus*, tot gratie en tot de niet-executie van het tegen hem geslagen arrest binnen de stad Rotterdam, heeft van de hand gewezen.

Arnhem, 20 *Mei*. Volgens eenen partikulieren brief, den 9den Maart l. l. ter reede van Madras geschreven, was de *état-major*, zoo wel op Z. M. fregat de *Bellona*, als op de brik de *Snelheid*, destijds zeer welvarende, en meende men den 14den daaraanvolgende naar de Kaap de Goede Hoop te zeilen, en even St. Helena aan te doen.

Arnhem, 21 *Mei*. Op morgen, des middags ten 12 ure, zullen, ten huize van den kastelein *Moraseh*, aan de Steenstraat alhier, verkocht worden *eenige op reform gestelde paarden*, van de afdeeling kurrassiers N°. 1. De paarden zijn één uur te voren te zien.

— Op den 13den Junij e. k. zal door het gemeente-bestuur van Barneveld worden aanbesteed *het bouwen van een geheel nieuw school-lokaal, in de buurtschap Garderbroek, met de leverantie van al de daartoe benoodigde materialen*. — Teekening en bestek liggen ter visie aan het gemeente-huis, alwaar de besteding ook zal plaats hebben.

— Men verneemt, dat Z. M. tot hoogstdeszelfs buitengewonen gezant, ter gelegenheid der aanstaande krooning van H. M. de koningin van Engeland, benoemd heeft, den heer baron *van der Capellen*, oud-gouverneur-generaal van Neerlands Indië.

AMSTERDAM, den 20 Mei.

Beurs van 19 Mei.

In Spaansche schuldbrieven is weder tamelijk veel affaire gedaan: voor Belgische rekening is in het begin tot verhoogde prijzen veel aangekocht, toen echter in den loop der beurs voor inlandsche rekening veel postjes ter markt kwamen, viel de koers allengs tot den sluitings-prijs van gisteren terug (22 pCt.)

In Portugesche fondsen was mede eenige affaire.

Van inlandsche blijft alleen naar oude aandeelen Handelmaatschappij eenige vraag heerschen; alle overigen, bij niet noemenswaardigen handel, onveranderd.

De gisteren reeds gunstige stemming voor Braziliaansche effekten werd heden door eene rijzing van ruim $1\frac{1}{2}$ pCt. gevolgd, gemotiveerd op het ontvangen berigt, dat Bahia door de Braziliaansche gouvernements-troepen ingenomen is en de Insurgenten naar alle kanten gevlugt zijn.

Uit Spanje niets nieuws.

Prijzen ten $4\frac{1}{2}$ uur.

Holland. [illegible] pCt. [illegible] pCt. Syndikaat [illegible] oude aandeelen Handelmaatschappij 188 [illegible]

Spanje. Ardoins $21\frac{15}{16}$ à 22; Passive $5\frac{1}{4}$

Portugal. $24\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, 25, $25\frac{1}{8}$ gebleven.

Brazilië. $79\frac{3}{4}$ à $\frac{7}{8}$; groote stukken 79 en $79\frac{1}{4}$ gedaan.

Effekten-Societeit, 20 *Mei*.

Doordien er volstrekt geene politieke tijdingen van belang bekend waren, welke op den prijs der verschillende effekten eenigen invloed hadden kunnen uitoefenen, was ook de handel hier zeer onbeduidend: algemeen echter bleven zoo wel Spaansche als ook binnenlandsche iets meerder aangeboden.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $54\frac{5}{16}$; Kansbiljetten $24\frac{15}{16}$ à 25.

Spanje. Ardoins $21\frac{13}{16}$ à $\frac{7}{8}$; Coupons $16\frac{1}{4}$.

Portugal. 3 pCt. $24\frac{7}{8}$, eenige postjes gedaan.

Correspondentie.

Het ingezonden stuk, met het opschrift »*waarom*," en geteekend *K**** R*, zal worden geplaatst. Intusschen wordt de schrijver verzocht, zich bij de Redactie bekend te maken, vermits zij er zwarigheid in zou kunnen vinden, stukken, waarin aanhalingen voorkomen, te plaatsen, bijaldien zij geenen waarborg had voor de echtheid derzelve.

Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER, *MARIA CATHERINA MARX*, geliefde Echtgenoot van

ROTTERDAM, den 16den Mei 1838. *ALEXR. ANDRÉ.*

Mijne geliefde Echtgenoote, *A. C. E. VERSCHOOR*, beviel heden zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER.

ARNHEM, den 16den Mei 1838. *N. W. BUDDINGH.*

ARNHEM, den 21 Mei 1838. Heden beviel van eene welgeschapene DOCHTER *M. E. JUTA*, teedergeliefde Echtgenoot van *P. J. TE WINKEL.*

Heden overleed, tot mijne en mijner kinderen diepe droefheid, in den ouderdom van 71 jaren en bijna 7 maanden, aan een spoedig toegenomen verval van krachten, mijn geliefde echtgenoot *CHRISTIAAN HENDRIK COELEMAN.*

ARNHEM, den 17den Mei 1838. *J. A. VAN GOOR,* *Wed. C. H. COELEMAN.*

---

† † † Op Vrijdag den 8sten Junij 1838, bij inzetting, *met* [illegible] geveild, en op Vrijdag den [illegible] Junij 1838, bij toeslag, in het openbaar verkocht, telkens om 11 uur op den voormiddag, in het *Heeren-Logement*, te *Doesborgh:*

HET GOED, *de CIJNGRAAF*, met de daaraan schietende UITERWAARDEN, en het LAND, *de Zandkamp;* te zamen groot 39 Bunders, 43 Roeden en 50 Ellen, gelegen onder *Westervoort*, ten wederzijden van den Bandijk, benevens de in den nabijheid doch onder de Gemeente *Duiven* gelegene HOFSTEDEN, *Bartels-* en *Rosendaals-Hofsteden;* en drie afzonderlijke perceelen WEIDELAND, *Mommers-* of *Rappards-weide*, *het Kaailand* en de *Jufferen-weide* genaamd, te zamen groot 19 Bunders.

Deze Goederen, breeder bij billetten omschreven, kunnen met het eerstvolgende Saisoen worden aanvaard, zijnde alsdan buiten pacht, en kan het grootste gedeelte der koopspenningen, op de gebruikelijke wijze, en tegen eene matige rente, daarin gevestigd blijven.

Aanwijzing zal gedaan worden door den Bouwman *JAN FREDRIKS* op de *Cijngraaf;* terwijl omtrent de voorwaarden ten kantore van den Notaris *KETJEN*, te *Doesborgh*, narigt is te bekomen.

---

§ § † Op Zaturdag den 16den Junij 1838, des avonds ten 7 ure, zal te *Amersfoort*, in den *Stads Doelen*, worden verkocht, het bijzonder welgelegene LOGEMENT, DE *VERGULDEWAGEN*, staande en gelegen buiten de gewezene Utrechtsche poort te *Amersfoort*, aan de Utrechtsche en Nijkerker Straatweg, [illegible] STALLEN en SCHUUR, HOOIBERG, TUIN en GROND, daarachter en naastgelegen. — Groot, volgens 't Kadaster, 52 Roeden en 80 Ellen.

Nadere informatiën te bekomen ten kantoren van den Procureur *PHILIPPO* en den Notaris *HONDIUS*, residerende te *Amersfoort*. — Brieven Franco.

Op Vrijdag, den 1sten Junij 1838, des voormiddags ten 11 uur, zal men, ten overstaan van Mr. *W. H. TAAIJ*, Notaris te *Arnhem*, in het *Posthoorn*, even buiten de stad *Arnhem*, publiek en om gereed geld, verkoopen:

Eenen AAK, genaamd *de Catharina Hendrica*, liggende in de haven der stad, met deszelfs completen INVENTARIS, invoege dezelve voor een ieder te zien is. — Te bevragen bij den [illegible] *H. EVERS.*

VERKOOPING eener fraaije verzameling van wel gekweekte, en vele soorten van rijk met Vruchten en Bloemen beladene ORANJE-, CITROEN- en LIMOEN-BOOMEN, alsmede CAMILLIA'S, AZALEA'S, RODODENDRUMS, ERICA'S, POLIJGALA'S, DIOSMA'S en andere GEWASSEN, — in het *Heeren-Logement*, te *Velp*, ten overstaan van den [illegible] *VON ROSENTHAL*, op den 30sten Mei 1838, des [illegible] ure. — van Zondag te voren dagelijks te zien.

---

om terstond te [illegible] VERBLIJF [illegible] INTER-HUIZING, gelegen in een aangenaam dorp, [illegible] *Vecht*, en den straatweg tusschen *Amsterdam* en *Utrecht*, [illegible] ten minste zes modern behangene KAMERS, KEUKEN, KELDER, en verdere Gemakken, benevens KOETSHUIS en STALLING, fraai aangelegen TUIN met SCHUITENHUIS en KOEPEL, welke een riant uitzigt over de *Vecht* oplevert.

Informatiën te bekomen bij de Boekhandelaars *J. G. VAN TERVEEN EN ZOON*, te *Utrecht*. — Brieven franco.

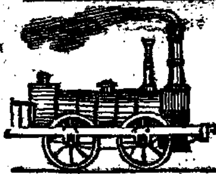
Verkooping van Afbraak,

Op Vrijdag den 25sten Mei 1838, des namiddags ten 1 ure, aan het *Hof van Justitie* te *Arnhem*, als: BALKEN, RIBBEN, PLANKEN, LATTEN, RAMEN, DEUREN, BRANDHOUT, MARMEREN en verdere VLOERTEGELS, OUDE SLOOTEN, HENGSELS, IJZEREN PLATEN, enz., enz., enz.

---

† † † *D. STIJNTJES* en *H. COUREN*, eerstgenoemde, gedurende ruim tien jaren, als bediende, in den winkel van den heer *S. HENNY*, te *Arnhem*, werkzaam geweest zijnde, hebben de eer, bij dezen, hunnen geachten stadgenooten te verwittigen, dat zij, heden, op den hoek van de Bakker- en Vijzelstraat, eenen *wèl voorzienen* KRUIDENIERSWINKEL hebben geopend, waarin zij zich, door eene prompte en civiele bediening, het vertrouwen hunner geëerde begunstigers zullen trachten waardig te maken.

Er zijn verloren op gisteren, Zondag den [illegible] dezer, twee stuks Russische COUPONS, bij de Heeren *Hope en Comp.*, die dezelve bij den Drukker dezes terugbrengt, zal eene [illegible] belooning ontvangen; terwijl een ieder gewaarschuwd wordt, dezelve niet te koopen of te beleenen.

IJzeren Spoorweg.

De Ondergeteekenden brengen ter kennisse, dat ten hunnen kantore dagelijks wordt gevaceerd tot het aannemen van commissien, ter inschrijving in de GELDLEENING, groot negen millioenen guldens, tot aanleg van eenen IJZEREN SPOORWEG van *Amsterdam* naar *Arnhem*.

Arnhem, den 19den Mei 1838.

E. C. ENGELBERTS EN COMP. Commissionairs in Effekten en Wissels.

---

† § † *W. J. KRUIJT*, Boek- en Kunsthandelaar te *Arnhem*, heeft ontvangen een nieuw assortiment PLATEN EN STUDIËN.

DE NEDERLANDER.

Postwagen-Onderneming.

De diensten dezer Onderneming vertrekken dagelijks van *Zutphen* des morgens om 5 ure, en van *Arnhem* des morgens ongeveer ten 7 ure en 30 minuten naar *Wageningen*, *Rhenen*, *Utrecht*, *Amsterdam*, *Leiden*, *'s Hage*, *Gouda*, *Rotterdam*, *Gorinchem*, *Breda* enz., enz., vice versa, en van *Arnhem* naar *Zutphen* des avonds ongeveer ten 6¼ ure.

Te *Zutphen* wordt het kantoor gehouden in het Logement *de Zwaan*, Directeur de heer LIJSEN; te *Arnhem* in de Weverstraat bij den Heer CHOPINS, Directeur de heer CHOPINS.

Utrecht, den 15den Mei 1838.

De Ondernemers, *J. VAN BEUSEKOM Ezn., EN COMP.*

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Dienst tusschen Rotterdam, Arnhem, Dusseldorp en Keulen,

Voor de Maand Mei 1838.

Van *Rotterdam* naar *Arnhem*, den 22, 24, 27 en 29, des morgens ten 7 ure.

Van *Arnhem* naar *Dusseldorp*, den 23, 25, 28 en 30, des morgens ten 7 ure.

Van *Arnhem* naar *Keulen*, den 25, 28 en 30, des morgens ten 7 ure.

Van *Keulen* naar *Dusseldorp* en *Arnhem*, den 22 en 27, des morgens ten 7 ure, en den 30, des avonds ten 6 ure.

Van *Dusseldorp* naar *Arnhem*, den 22, 25 en 27, des morgens ten 10 ure, en den 31, des morgens ten 4 ure.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam*, den 23, 26 en 28, des morgens ten 9½ ure, en den 31, des namiddags ten 1 ure.

Théâtre d'Arnhem.

Les artistes du Théâtre Français d'Amsterdam, sous la direction de MM. DE BOER ET ALEXANDRE, auront l'honneur de donner Mercredi [illegible] *Clôture et* [illegible]

LE [illegible] LONJUMEAU,

Opéra-Comique [illegible]*; Précédé de la 1ère Représentation de:*

LA PENSIONNAIRE MARIÉE,

Commedie-Vaudeville en 1 acte de Scribe.

Entre la 1e et la 2e pièce: CONCERTINO, *exécuté par Mr.* Mulheim.

On commencera à six heures et ¾ précises.

Prix des places au Bureau f 1.70.

M. M. *les Officiers en uniforme paieront la moitié.*

On peut se procurer des billets de Bureau et retenir les places le jour de la représentation.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.